

ఆనందలోకం

శ్రీ పంచాగ్నుల శ్రీరాములు.

నేనుకూడా ఓవ్యక్తిని చెప్పకోవడానికి యిప్పుడిప్పుడే సాహసిస్తున్నాను. ఇందాకా అజ్ఞాతవాసం అను భవిస్తూ అనామకుడిగా వుండేవాణ్ణి. ప్రపంచం కూన్యంలా కను పించేది. మనుష్యులు వృశ్చికాల్లా అగుపించేవాండ్లు. సంఘంలో తావుకూడావుండేది కాదు. పశుసమూహాలు ప్రాణన్నేహితుల్లా- ఆనందంగా-ఆదర్శంగా గోచరిస్తూవుండేవి. అయితేనేం?—మానవ ప్రపంచానికి దూరణ్ణి. ఏపని చేయడానికి గాని సాహసించాలంటే వద్దురా భగవంతుడా అనుపించేది.

ఇటీవలనా అదృష్టంబాగుండో, లేక ఆదేముడికి దయగలిగో కొన్ని మార్పులు జరిగాయి. కొంతమంది వ్యాసకారులు నడుము కట్టి నిలచారు. వారికి ప్రతికూ సంపాదకులు మార్గదర్శకులై నారు. వారిలోనుండి ఓదివ్యభోక్తి వెలిగింది-ఆవెలుగు నావేపు ప్రసరించింది. ఇప్పుడు నేను దగ్ధగాయమానంగా వెలిగిపో తున్నాను. నా వుద్దేశ కాలకు-పూహలకు-పోహలకు ఒకప్పుడు కూన్యమైన యీ ప్రపంచం లోనే రహదారిమార్గాలు యేర్పడుతూ వున్నాయి. జీరించిన సాహసానికి వుత్సాహోద్రేకాలు చిగురుపెట్టుతున్నాయి. ఇంత దాకా నాకు మార్గదర్శకులైన వైవారిక్తి యిక్కడున్నుంచి నేనే మార్గదర్శిగావుండి జయశ్ఛేరి మోగించ బోతున్నాను. క్షమించురు గాక!

ఇంక అసలు కథకువస్తాము. నేను వుత్తమవంశంలోనే పుట్టాను. బియ్యోవరకు చదివానుకూడ. వైన పుట్టకతో గాకపోయిన వుపయనంతో సంపన్నులకు పుత్రుణ్ణి అయినాను (అంటే దత్తు పోయినానన్నమాట) కాబట్టి నవనాగరికులు నే చెప్పబోయె నాచిన్ని జీవితాన్నిగురించి వ్రేలుముడవాల్సిన అగత్యముండని భావిస్తాను (యెవరైన అలాంటివాండ్లుటే).

మాది ఓపల్లెటూరు-ఓచిన్న కుటుంబం. మానాన్న నేను మా అమ్మకప్పు యింకెవ్వరులేరు. నా వుపయన మయిన రెండు సంవత్స రాలకు నా ప్రస్తుత తల్లిదండ్రులకు వారి అదృష్టాన్నే అనుకోండి లేక నాసుకృతంవల్లనే అనుకోండి అకాలకుసుమం వకటి పూచింది (అది కూతురు).

నిజం చెప్పాద్దు, మా నాన్నగారి పూర్వీకులు అష్టకష్టాలు అనుభవించారు. మానాన్న కమామీషులోనే యింత కుడువకూడా కట్టబట్ట లభించాయి. చెమటకార్చి పదివేల రూపాయలదాకా రొక్కం సంపాదించాడు. అయితేనేం?—మా చెల్లిపెండ్లికి నాదాపు అంతా పూడ్చిందన్నమాటే. ఎందుకయిందంటారేమో?

అందరికీ తెలివైన విషయమేగా కట్నాలమాట! ఇంతకు నాచెల్లి మీద వారికుండే ప్రేమ అలాంటిది. స్వగర్భంగాదు మః?—

మాచెల్లి (చెల్లెలు) నాకంటే యెనిమిది సంవత్సరాలు చిన్న. ఎట్టపోలు-అందకతై అనికూడా చెప్పాలన్నాంది. వైననూత్ము గ్రాహికూడాను. మానాన్నకూడా నవనాగరికుల్లా చేర్చదగినవాడే కాని కొన్ని పూర్వచారాలు విశాచాల్లా పట్టి వేధించుక తింటూ వచ్చాయి. కాబట్టి యెనిమిదో యేటే శాస్త్రోక్తంగా ఆరువేల కట్నం చెల్లించుకుంటు మహా వైభోగంగా చేశాడు వివాహం నా చెల్లికి. మాబావకూడ మెట్రిక్సులేవను వరకు మిడికిన ఘటమే. గొప్పఘోషాస్థితి కల వాడు. ఎన్నుంటేనేం?—స్వబుద్ధి కూన్యం ఉపరి పిలకజుట్టు-బిళ్లగోచీలు అయనగారి జీవితాన్ని రమావధిగా వుండి పోయినాయి. ఎట్టేనేం యీడుబోడు (శాస్త్రోక్తంగా 25 సం) మట్టుమర్వాద-బోగ భాగ్యాల విషయంలో యీ వివాహం నాకూడా కొంతవచ్చింది.

తరువాత మూడు సంవత్సరాలకు

నా బలవంతానైతేనేం, నవనాగరికత భావాల మా నాన్నలో వుంటాన్నేమి మాచెల్లికి ప్రైవేటు చెప్పించాము. మరు సటి వత్సరం ధర్మఫారంలో ప్రవేశపెట్టాము. వయసుకు చిన్నవై నా మాట్టల్ల మెప్పువడుస్తు ఆయేడు ప్యాయంది. అప్పటి కింకా పదకొండు సంవత్సరాలే వయసు. ఈలోపల బావవాండ్లంతా పిల్లకు చదువువద్దంటేవద్దు అంటూ లెక్కలేనన్ని వుత్తరాలు కుక్కారు. కడకోరోజు మా మామవచ్చి చదువువద్దని ఖండితంగా చెప్పేశాడు. ఒప్పుకోకుంటే మాయింట్లో పచ్చిగంైనా పుచ్చుకో నన్నాడు. ఎప్పటికైనా వాండ పిల్లగాని మనపిల్ల అవుతుందా అని మానాన్న సరే నన్నాడు. నాకు యివ్వలేదు గాని-ఎం చేస్తాను?—

అది నాకు పోర్టు యియరుక్లాసు. యూనివర్సిటి యల్లామి నేషన్లు వారంకోజుల్లాకి వచ్చాయి. అంతవరకు పరీక్షల్లో యెన్ని క్లాసులు, యెన్ని డిస్టిక్షన్లు పొందినాగాని రాబోయే పరీక్షకు చదు వక తీరుతుందా! తీవ్రంగానే స్టడీస్ సాగించాను. చెలుక్కు గణు పులు మల్ల మానవాభివృద్ధికి అడుగడ్డు గండా లుంటుంటాయి. ఇంతలోకే మా నాన్నవద్దనుంచి వుత్తరంవచ్చింది. 'మీ బావకు యిటీవల తీవ్రంగా జబ్బుచేసి కొంచెం నెమ్మదిగా వుందికాని పరీక్ష లైన వెంటనే రావాల్సింది' అని వుంది. నాకు గుంకా రాయిపడి నట్టెంది. నాచెల్లికి నాకు వుండేప్రేమ అలాంటిది.

ఆరోజే పరీక్షలు పనిగంటలకు మొదలు పెట్టుతారు. బోంచేసి తొందరగా వస్తామని నైకిలమీద హోటలుకు బయలు

డేర బోతున్నాను. ఇంతలోకి పోస్టు బంట్రోతు పరుగెత్తుకుంటు వచ్చి 'తెలిగ్రాం బాబూ మీకు' అంటు ఇచ్చిపోయాడు. ఆత్రం తో విప్పిచూచాను. చేతులు వణికాయి-కండ్లు పచ్చ గా తిరిగి పోయాయి-శరీరం అచేతనత్వం పొందింది. క్రింద పడిపోయానే అను కోండి. కొంతనేపాసి పేడపైన గదిలోకి వెళ్లి తెరచాను. 'మోబావ యీవుదయం-దివంగతు...' అని వుంది. గోడపట్టుకొని రోదనం చేశాను. మైకంకమ్మి కూలబడి పోయాను.

గంటనేపటికి స్పృహగలిగింది. ఆ వివాహం రోజు జ్ఞాపకం వచ్చింది. నాచిన్ని చెల్లి భావితవితం కండ్ల కుగట్టింది. అది వక మహా సముద్రం-మొసళ్లు, తిమింగలలు యింకాయలాటి నీటి జంతువులు రణరణధ్వనాలు నిగిముట్టేట్లు భీకరాకారాల్లో గంతులు వేసు పెద్ద జంతువుల భక్షిస్తు వున్నాయి-కొన్ని తప్పించుకొని పోతూ వున్నాయి. ఇంక కండ్లు తెరచి వుండలేక పోయాను.

ఎట్లా వైతేనేం గుండె రాయిచేసుకొని పరీక్ష నాల్గరోజులు గడిపేను. ఆ సాయంత్రంమే పూరికి ప్రయాణం. చేరాను. వున్న నల్లరి బంధుగుల్లో నేను దుఃఖించాను. శలవు మూడునెలలు యింటి వద్దే గడిపాను దుఃఖనముద్రంలో.

కాలచక్రం తిరిగింది. దుఃఖానికి నాకుమధ్య క్రమేళ తెరలు గట్టుతువచ్చాయి. ఎన్ని మార్పులు జరిగినాకూడా నాచెల్లెనిమాచి న స్వధు మాత్రం దుఃఖతరంగాలు వుప్పొంగివస్తువుండేది. ఏం చెయ్యను? -దైవకృతం!

ఇంతలోకి రిజల్టు వచ్చాయి. గ్రూపు తప్పాను.

అప్పుడు నాకంత సంకటంగా వుండిందిగాదు. ప్రస్తుత పక్షి తితు ల్ని విచారించుకోమన్న లాంగ్ మన్ గారి వచనాలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. మరల సెప్టెంబరు పరీక్షకు తగిలాను. అనుకున్నట్లే క్లాసువచ్చింది. దీస్తో వెసుకటిచింత చాలభాగం గతిం చింది. వుద్యోగంకోసం తీవ్రప్రయత్నాలు సాగిస్తువున్నాము. ఇంతలోకి మాత్రాల్లో కలరా వ్యాపించింది. ఊర్ని చాల మటుకు పూడ్చింది. ఆబ్బ... చెప్పలేను.....మాతల్లి దండ్రులు..... ప్రకృతిలో లీనమైపోయారు. వారి వుత్తర ఖర్మలకు మిగిలినకొసా గవ్వో వ్యయమైపోయింది. నేను నాచెల్లి మిగిలినాము. అప్పటి మాస్తితి విచారించుమంటే మాతల్లి దండ్రులు అనుసరించిన మార్గమే మంచిదనిపించింది. అంతవరకు రాజాగా బ్రతికిన మామ పొట్టుకూడు కరవైంది. ఉద్యోగవిషయం అనుకుంటే గగనకుసుమల్లా కను పించింది.

ఇప్పుడు మాకో పెద్ద క్లిష్టసమస్య అడ్డుకుంది. ఉదరపోషణం చేసుకోవాలి- గౌరవం కాపాడుకోవాలి- నల్లరిలో సంచరించడం

తెలియాలి. మాకు చూద్దామా అంటే ప్రపంచజ్ఞానం కొఱత; అనుభవంకొద్ది. ఇంతవరకు గుల్లో లింగంలా ఆయిపోయే మా జీవితం. సధనారం సాగరం అంటారు. ఏలా యిదాది?...

Where there is a will, there is a way అన్న మాటలు కర్ణ పుటాల్లో ప్రతిధ్వనించాయి. దేముడిచ్చిన తెల్వితేట లుపయోగించి ప్రతికలకు వ్యాసాలు వ్రాయాలనుకున్నాను. వ్రాసిపంపించాను కూడ. ప్రతికాధి పతులకు అనుగ్రహం గలిగింది. బహుమానాల్లా సహ మరో వ్యాసం పంపండి మీరుదయవుంచి' అంటూ వుత్తరాలు వచ్చాయి. స్వప్రయత్నాలు చేసుకునేవాండ్లకు దేముడు సాయము చేస్తాడు అన్న మాట అసత్యమాతుందా! నెలకో యిరువది రూపాయల దాక ముట్టుతూ వచ్చాయి. నుఖంగ కాలంక్షేపం చేయసాగాము.

ఇంతలోకి మాచెల్లెకి పడునాల్గాయేడు రావడం ప్రథమ రజ స్ఫులకావడం ఒకే రోజు సంభవించాయి. ఆరోజు నాల్గు పేడి కన్నీటిబొట్లు రాలాచు ముండచెట్టువ పండ్లులా ఆయిపోయింది గదా ఆమె జీవితం అని. ఇరుగు పొరుగు యిండ్ల అమ్మలక్కలు వాండ్ల ఆచారాల ప్రకారం ఆనాల్గు రోజులు నాటినుంచి నా మనసులో ఓపెద్ద ఆందోళనం బయలుదేరింది. నాచెల్లి భావితవిత సమస్య తప్ప మరోటి కాదనుకోండి ప్రస్తుతం. ఎవరితో చెప్పకుంటే యెవరు ఆలకిస్తారు యీ వ్యర్థ జీవి మాటలు నాచెల్లి చూద్దామా అంటే కను దెర్వని ముగ్ధ (నాదృష్టిలో). మనసులోవున్న విషయం మరొకరితో చెప్పకోవడమే మానవ ప్రకృతైపోయె. నాకు నాచెల్లి, నాచెల్లికి నేను తప్ప మరో ప్రపంచం గోచరించలేదు. ఎట్లా వైతేనేం ఆమె ముద్దు మాటల్లావుండే తేనెను జాట్టుకుంటూ మాజీవితనావను కష్ట తరంగాలో గడుపుతూ వచ్చాము.

అక్కడుంచి ఆమెను కూడా యీ విశాల ప్రపంచంలో ఓవ్యక్తిని చేయా లనిపించింది. హిందీ నేర్పించాను. కొన్ని పరీక్షలు రెగ్యులరుగా ప్యాసైంది. దీనికితోడు ఆంధ్ర ఆంగ్లభాషలో కూడ కొంతవరకు కృషి చేయించాను. సర్టిఫికెట్లు లేకపోయినా ప్రస్తుతపు యస్, యస్, యల్. సి లకంటే కుడిచేయే ననిపిస్తుంది. వీటితో తహ నాగరికత కూడా క్రమేణా వృద్ధి పొందుతూవచ్చింది. అంధకార లోకంవిడిచి సూర్యగోళం చెందినట్లు కనుపించింది నామనసుకు రెండు సంవత్సరాలోనే యిన్ని మార్పులు జరిగాయి.

ప్రపంచం మహా చెడ్డది సుమా; మానవులు గ్రుడ్డివారు. "ఓయమ్మ చూచావుగాదూ యీవిచిత్రం- యెంతలోకి యెంతైందో! యీయస్త్రీ చీరలు- యీనాజాకు రవికలు- యీసోకు చేయడాలు- యీకులుకు- యీచెణుకు- యీఖాలకం- యీకిరస్తాని దానిలా బోణాగు గావడం. యెందుకు చెప్పు మొగుడు పోయిన సుండక్కు

ఎప్పుడు ఆ చేతులో పుస్తకాలు- చదువు- సంధ్యయెందుకు చెప్ప
పురుట్ల ముండమోసిన విధవకు, కేరమ్మయ్య, యింకో విషయం,
చూచావో లేదో కాని. ఆనంద్య- అమాటలు- ఆ యొకచెకం. సిగ్గు
బిడియంపదిలేసి. అన్నైతే మాత్రం ఆలాచరించడమా? నాకు
ముప్పైయేండ్లు వచ్చాయిగాని మా అన్నయ్యతో ముఖాముఖి నాలు
మాటలు మాట్లాడాలంటే మనసు పుట్టదమ్మ” అని మావూరి ఆమ్మ
లక్కలు సీల్లే రేపు దగ్గర సాయంత్రం అనుకునే మాటలు ప్రతిదినం
షికారువెళ్లి నవ్వుడు వినివిని వినుగుపుట్టింది. లోతులు కాకులగనా
అనుకునేవాణ్ణి, కడకు గోబా పారుగింటి పుల్లమ్మ మాయింటికి
వచ్చింది. ఏళ్లయేండ్ల ముత్తైగువ ఆరుగురు బిడ్డల తల్లి. “అబ్బాయి
యీ విచిత్రం, యీపచ్చిబూతా యెప్పుడు లేదు నాయినా మీ
యింట నేను మీతాతల కాలంనుంచి చూస్తున్నాను గాని,
అమ్మాయి కందుకు నాయినా చదువు? ఆడ జన్మం అంటేనే గాడి
దలా చాకిరీచేసి బ్రతకమని అర్థం. వైవే పుట్టు విధవ ఆసలు వెంట్రు
కలు తీయించక పోవడమే తప్పనుకో, పోనీలే యేదో చిన్న పిల్ల
కదా అని వూరుకుంటే యీదిరసు- యీవాలకం యెందుకు చెప్ప.
ఎదో నాయినా పెద్దదాన్ని కాబట్టి చూస్తుచూస్తు పూరుకోలేక
కోచినమట్టుకు వాగేను. మరోవిధంగా తల్పుకో బోకు” అని
బుద్ధులు చెప్పి రాటుకుంది. మసలే దూళి నెత్తిన బోసినట్టైంది
నా కప్పుడు. ఏం చేయను?—నరేనని తలవగ్గాను.

ఈ విషయాలన్ని గూఢంగా ఆలోచించేకొలది మావూరు
నాకు ముటికి గాంటలా కనుపించింది. అక్కడి జనులు మా ప్రాణా
లకు కీటకాల్లా అగుపించేవాండ్లు. మాయిల్లు బోనులా కనుపించింది.
ఇంక అక్కడవుంటే అన్ని విధాల నవ్వుచునున్నాము. మీవూరు
వనలడంలో యేమాత్రం నవ్వుం కనుపించలేదు. సరికదా మా భావి
జీవిత వృత్తం పుష్పిస్తున్నట్లు కూడా గోచరించింది. మర్నాడే మద
రాసు చేరుకున్నాము.

అక్కడచేరి నప్పటినుంచి వ్రైవేట్ల వల్లెలేనేం, వ్యాసరచ
నవల్లెలేనేం నెలకు నలుబది రూపాయలు గిట్టుతూ వచ్చాయి. వ్యాస
రచల్లలో నాచెల్లికూడా నాకు చేదోడుపాదోడుగా పనిచేసినా
వ్యాసాలకు మెఱుగేస్తూవుంది.

ఇప్పటికి వివాహాల విషయం విచారించడానికి సాధకాళం
చిక్కింది. అయితే యెలా తీర్మానం కావడం. వితంతు వివాహా
లకు కూడా స్థితిమంతులు కావాలని వచ్చె. అదేం ఆ ను కుంటే
అయ్యో పనా. పదిరూపాయలైనా గవర్నమెంటు వుద్యోగమైతే
భాగుండేడి. అది తోకపోయె. నా చెల్లివంక చూస్తాను. నావంక

చూచుకొంటాను. ఇద్దరి విషయంలో గూడ బెంగ తటస్తమైంది.
ఇలా రెండుమూడు మాసాలు కొట్టుకులాడాను.

ఈలోపు నా మనసులో ఓ విభవైన చలనంకలిగింది. దినముల
పేరట నా చెల్లిలో గూడ అదే మార్పు గోచరించడం మొదలైంది.
ఇద్దరం ఒక్కొక్క మారు బెట్టిగా చూచుకునే వాడ్లం—బెక్కిలిగా
నవ్వుకునే వాండ్లం— ఏమేమో మాట్లాడుకునే వాడ్లం. ఇదివరకున్న
ప్రేమ యింకో విధంగా మారిపోయింది. చిన్నప్పడెప్పుడు మద్దు
పెట్టుకొన్నానో మరల యీ కాలానికి ఆ భాగ్యం, ఆ ఆనందం
లభించాయి. ఈ ఆనందంలో నుపల్లెటి వృద్ధిగ్ర యొక్కమైంది. ఇంత
వరకు శ్రీపురుష బేధాలు లేకుండా చరించిన మాలో యిప్పుడు
లింగ బేధాలు గోచరించాయి. ఎంత జరిగినా మనసులోనే నుమా!
వైకి నూత్నం.

ఇది సదుద్దేశం గాదని నాకు తోచింది. ఇంద్రియనిగ్రహం
చేసి సన్యసిద్ధామనే చూచాను. కాని అది మనవక మాతుండా!
ఇంక యిలా మూక్తిభావం ధరించి వుంటే పాకం చెడుతుందను
కున్నాను. కడకో గోబా ‘చెల్లీ, నీకు పునర్వివాహం చేద్దామన్నాను.
నీ యిప్పమేమిటి?’ అని కూడా అడిగాను. నీ యిప్పమేమిటో నా
యిట్టం కూడా అదే. నీ మనసులో యేముండిందో నా మనసులో
కూడా అదే వుంది. నీవు యేమనుకున్నావో నేను అదే అనుకుంటు
న్నాను. తోటమాలివట్టి తెలివి తక్కువ వాడు. పూల మొక్కను
తెస్తాడు—తోటలో నాటుతాడు—పాడుచేస్తాడు నీళ్లుపోస్తాడు—
యెరువు వేస్తాడు—ప్రాణంలా చూచుకుంటు సలక్షణంగా పోషి
స్తాడు కూడాను. తానేం అనుభవిస్తాడు?—అది, పూల మొక్క.
దినది నాభి వృద్ధిపొందుతుంది—నలువేపుల ఆల్లుతుంది...నేత్రానం
దంగా పుష్పిస్తుంది—కళకళ లాడుతుంది కూడాను. నోరా, వాయ
నన్ను నీవే అనుభవించ మనడాన్ని?—అది తోటమాలి కను గొన
లేదు. “వాడి ఖర్మం!” అంటూ ఘాటుగా జవాబిచ్చింది మనసులో
మర్నాన్ని వెలితొస్తు. ఇంక నేను యేమి మాట్లాడలేక పోయాను

అది హీమంతకాలం- వున్నను నాటిరాత్రి మీదుమిక్కిలి
కితల వాతలాలు చెలాయిస్తున్నాయి. చందమామ పిల్ల మేఘాల చాటు
నుంచి తొంగి తొంగి చూస్తూ వున్నాడు. అది రే వ కృ త మో,
ప్రకృతి మర్యాదో, నుకృతమో దుష్కృతమో చెప్పలేను గాని
మెల్ల గా నా మంచంమీదినుంచి లేచాను. ఆడుగులో అడుగుపెట్టు
కుంటూ వెళ్లినా కనకం మంచమీద వ్రాలాను.....

ఏం జరిగిందో యేమో ఆ కిటికిలో నుంచి తొంగిచూచే
చందమామకే తెలియాలి, తరువాత రెండు గంటలకు చూచుకుంటే
ఓ కరి కాగిళ్ళలో జొకరము పెనుగులాడ్తున్నాము.

